

T.C.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
TARIM REFORMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Kırsal Kalkınma ve Kredilendirme Daire Başkanlığı

SUNUM PLANI

- Personel Durumu
- Daire Başkanlığı Görev Tanımı
- Yürütülen Çalışmalar
- Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı
- Lisanslı Depoculuk Destekleme Uygulamaları
- Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi Uygulamaları
- Bakanlığımız Bütçesinden Düşük Faizli Kooperatif Kredileri Takibi
- 2022 Yılı Hedeflerimiz

PERSONEL DURUMU

TRGM

Değer Katar

ÜN VAN	SAYI
Daire Başkanı	1
Şube Müdürü (Ziraat Mühendisi)	1
Veteriner Hekim	6
Ziraat Mühendisi	24
Gıda Mühendisi	3
Endüstri Mühendisi	1
Mimar	1
Ekonomist	1
Tekniker	1
Memur-İşçi	5
TOPLAM	44

ÇALIŞMA GRUPLARI VE PERSONEL DURUMU

DAİRE BAŞKANI

KIRSAL GİRİŞİMCİLİK ÇALIŞMA GURUBU

Buket YÖRGÜÇ SAVAŞ
Gıda Mühendisi

KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİ ÇALIŞMA GURUBU

Dr. Muharrem SATAR
Veteriner Hekim

KOORDİNASYON ÇALIŞMA GURUBU

Ramazan DOĞAN
Şube Müdürü

KREDİLER ÇALIŞMA GURUBU

Nezihe AKGÜN BAYDOĞAN
Ziraat Mühendisi

PROJE YÖNETİMİ ÇALIŞMA GURUBU

Öznur YAVUZ
Gıda Mühendisi

3 Ziraat Mühendisi

4 Veteriner Hekim

7 Ziraat Mühendisi

1 Mimar

1 Endüstri Mühendisi

1 İşçi (Jeofizik Müh)

4 Ziraat Mühendisi

2 İşçi (1 İktisatçı, 1
Formen)

8 Ziraat Mühendisi

1 Veteriner Hekim

1 Ekonomist

1 Memur

1 Gıda Mühendisi

1 Ziraat Mühendisi

1 İşçi (Uzman)

BÜRO

1 Tekniker

ÇALIŞMA GRUPLARI VE KONULARI

DAİRE BAŞKANI

KIRSAL GİRİŞİMCİLİK
ÇALIŞMA GURUBU
8 Personel

KIRSAL KALKINMA
DESTEKLERİ ÇALIŞMA
GURUBU
11 Personel

KOORDİNASYON
ÇALIŞMA GURUBU
7 Personel

KREDİLER ÇALIŞMA
GURUBU
12 Personel

PROJE YÖNETİMİ ÇALIŞMA
GURUBU
4 Personel

1. KOOPERATİF PROJELERİ
2. KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJE UYGULAMALARI
3. GENÇ ÇİFTÇİ PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI

1. TARIMA DAYALI EKONOMİK YATIRIMLARIN DESTEKLEME UYGULAMALARI
2. KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI DESTEKLEME UYGULAMALARI

1. KOOPERATİF KREDİLERİ
2. GENÇ ÇİFTÇİ PROJELERİ HİBE ÖDEMESİ
3. LİSANSLI DEPOCULUK DESTEK ÖDEMELERİ
4. BAŞKANLIK BÜTÇE TAKİBİ
5. UZMNA ELLER HİBE ÖDEMELERİ

1. KOOPERATİF KREDİLERİ TAKİP VE YAPILANDIRMA

BÜRO
(1 Personel)

1. Evrak Kayıt

1. WEB ve SOSYAL MEDYA BİLGİLERİNİ HAZIRLAMA
2. MEVZUAT DÜZENLEME
3. AR-GE ÇALIŞMALARI
4. EĞİTİM İŞLERİ

GÖREVLERİMİZ

- 1. Tarım sanayi entegrasyonu sağlanması, tarımsal ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi, depolanması ve muhafazasına yönelik tesislerin kurulmasına yönelik plan ve projeler hazırlamak ve uygulamak.*
- 2. Kırsal alanda proje ve program uygulamaları ile Genel Müdürlüğün görev alanına giren diğer konularda Bakanlık içi ve dışı kuruluşlarla işbirliği yapmak.*
- 3. Tarıma dayalı kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesi ile ilgili program ve projeler hazırlamak veya hazırlatmak, değerlendirmek, uygulamak veya uygulatmak, izlemek ve koordinasyonu sağlamak.*
- 4. Kırsal alanda gençlerin ve kadınların istihdamına yönelik projeler hazırlamak, uygulatmak ve desteklemek.*
- 5. 5488 sayılı Tarım Kanunu hükümleri çerçevesinde istihsal edilen kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararlarını hazırlamak ve uygulamak.*

GÖREVLERİMİZ

- 5488 sayılı Tarım Kanunu hükümleri çerçevesinde yürürlüğe giren kırsal kalkınma yatırımlarının desteklenmesine ilişkin Cumhurbaşkanı kararlarının uygulanmasında, tarım teknolojileri ve tarımsal tedarikinde destek politikalarının esaslarını belirlemek ve uygulamaya koymak, desteklemek ve sonuçları değerlendirmek.
- Çiftçi örgütlerine tahsis edilen ve kullandırılan ödenek ve kredilerin tahsil, tenkis ve takip işlemlerini izlemek ve yürütmek.
- Kırsal alanda, tarımsal altyapının, yaşam kalitesinin iyileştirilmesi, ekonomik çeşitliliğin geliştirilmesi, gelir düzeyinin yükseltilmesine yönelik program ve projeleri hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak, uygulatmak, izlemek ve değerlendirmek, kırsal alanda yapılacak tüm faaliyetlerin Kırsal Kalkınma Stratejisi ve Kırsal Kalkınma Planları ile bütünlük teşkil etmesini sağlamak.
- Tarımsal ürünlerin lisanslı depoculuk iş ve işlemleri ile ilgili ihtiyaç duyulan hususlarda, gerekli katılım, işbirliği ve katkıyı sağlamak.
- Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

- *Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) (2006 yılında başlamıştır.)*
  - *Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar*
  - *Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları*
- *Lisanslı Depoculuk Destekleme Uygulamaları (2014 yılında başlamıştır.)*
  - *Kira, İlave Kira, Nakliye ve Analiz Desteklemeleri*
- *Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Proje Uygulamaları (2019 yılında başlamıştır.)*
  - *Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Proje Uygulamaları*
- *Düşük Faizli Krediler (2015 yılında Ödenek kodu kaldırılmıştır.)*
  - *Tarımsal Amaçlı Kooperatif Projeleri (Daha önceden verilen kredilerin borç takibi yapılmaktadır)*

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı **2006 yılından itibaren** beş yıllık Bakanlar Kurulu Kararlarına dayanılarak her etap için ayrı ayrı çıkarılan tebliğlerle **81 ilde yürütülmektedir**. Günümüze kadar toplamda 14 Etap uygulamaya konulmuş olup 2021-2025 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönem için tek tebliğ ile çalışmalar yürütülecektir.

Yıllar	İlgili Karar
2006-2010 I. Dönem	15/2/2006 tarihli ve 26081 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 2006/10016 sayılı "Kırsal Kalkınma yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Karar"
2011-2015 II. Dönem	19/2/2011 tarihli ve 27851 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 2011/1409 sayılı "Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımlar ile Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar"
2016-2020 III. Dönem	27/2/2016 tarihli ve 29637 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bakanlar Kurulunun 2016/8541 sayılı "2016/8541 Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Karar"
2021-2025 VI. Dönem	28.07.2020 tarih ve 31199 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)

- Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar (2020/24 Nolu Tebliğ)
- Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları (2020/25 Nolu Tebliğ)

250 Bin – 5 Milyon TL

20 Bin – 600 Bin TL

2006-2022 Yılları

EKONOMİK YATIRIMLAR

15.559 Tarıma Dayalı Sanayi Tesisi

4 Milyar TL Hibe

114.800 kişi istihdam

MAKİNA-EKİPMAN TEMİNİ

262 Bin Makine Ekipman 1 Milyar TL hibe

TOPLAM 5 MİLYAR TL HİBE

2021 Yılında 2.810 Projeye 667,4 Milyon TL hibe ödenmiştir.

2022 Yılı Hedefi Bütçe 1,1 Milyar TL

14.-2. Etap için başvuru alımı devam etmekte olup 1,1 Milyar tahsis edilmiştir.

14.-1. Etap ve Önceki Etaplardan devam eden 544 proje bulunmaktadır.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)

2006-2022 Yılları arasında tamamlanan **15.559** projeye toplam **3.993.478.949** TL Hibe Ödemesi yapılmıştır. Ayrıca devam etmekte olan 549 projeye **55.315.095** TL tutarında hibe ödemesi yapılmıştır.

2006-2022 Yılları Tamamlanan Projelerin Nitelik Açısından Dağılımı

Yatırım Konuları	Tamamlanan Proje Sayısı	Ödenen Hibe Tutarı (TL)
YENİ TESİS	6.175	2.172.437.981
TEKNOLOJİ YENİLEME VE/VEYA MODERNİZASYON	8.610	1.536.393.407
KISMEN YAPILMIŞ (TAMAMLAMA)	744	285.422.063
KAPASİTE ARTIRIMI	30	6.300.015
TOPLAM	15.559	4.000.553.466

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)

Yatırım Konuları	Proje Sayısı	Ödenen Hibe (TL)
Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Sistemleri Yatırımları	1.893	140.883.269
Arıcılık ve Arı Ürünlerinin İşlenmesi ve Paketlenmesine Yönelik Yatırımlar	4	655.370
Bilişim Sistemi Yatırımları	7	750.515
Bitkisel Ürün İşlenmesi, Paket. ve Depolanması	3.951	1.490.213.970
Çelik Silo (Tarımsal Ürünlerin Depolanması)	685	259.812.574
Çiftlik Faaliyetlerinin Geliştirilmesi	3.512	272.493.698
El Sanatları (Zanaatçılık) ve Katma Değerli Ürünlere Yönelik Yatırımlar	13	2.974.702
Hayvansal Ürün İşlm., Pakt. ve Depolanması	1.339	419.684.049
Hayvansal ve Bitki. Orjinli Güb İşl. Pkt. ve Dpl.	64	47.200.478
Kırsal Turizm Yatırımları	49	30.861.563
Makine Parkları Yatırımları	0	0
Soğuk Hava Deposu	494	173.719.489
Su ürünleri işlenmesi, paket. ve depolanması	70	25.197.848
Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yapılmasına Yönelik Yatırımlar	13	13.805.326
Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar	1.985	628.646.717
Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Kurutulması, Dondurulması, Paketlenmesi ve Depolanması	172	159.749.602
Toplu Basınçlı Sulama Yatırımları	630	98.754.448
Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına Yönelik Yatırımlar	102	55.716.161
Yenilenebilir Enerji Kullanıcı Seralar	367	130.321.848
Yenilenebilir Enerji Üretim Tesisleri	209	107.137.472
TOPLAM	15.559	4.058.579.098

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI ÖZETİ

KKYDP Kapsamında Ekonomik Yatırımlar , Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları, Makine ve Ekipman Desteği konularında 2006 yılından günümüze kadar projelerin %50'sine hibe desteği sağlanmıştır.

2006-2022 YILLARI ARASINDA

**EKONOMİK ve KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI
YATIRIMLARI KAPSAMINDA**

Tamamlanan **15.559** projeye ve devam eden projelere toplam **4 Milyar TL** hibe ödemesi yapılmıştır.

**MAKİNA-EKİPMAN DESTEKLERİ
(Proje 2015 yılında sonlandırılmıştır.)**

Tamamlanan **261.011** projeye **1 Milyar TL** hibe ödemesi yapılmıştır.

Tamamlanan projelere **TOPLAM 5 Milyar TL** hibe ödemesi yapılarak **114.800** kişiye istihdam sağlanmıştır.

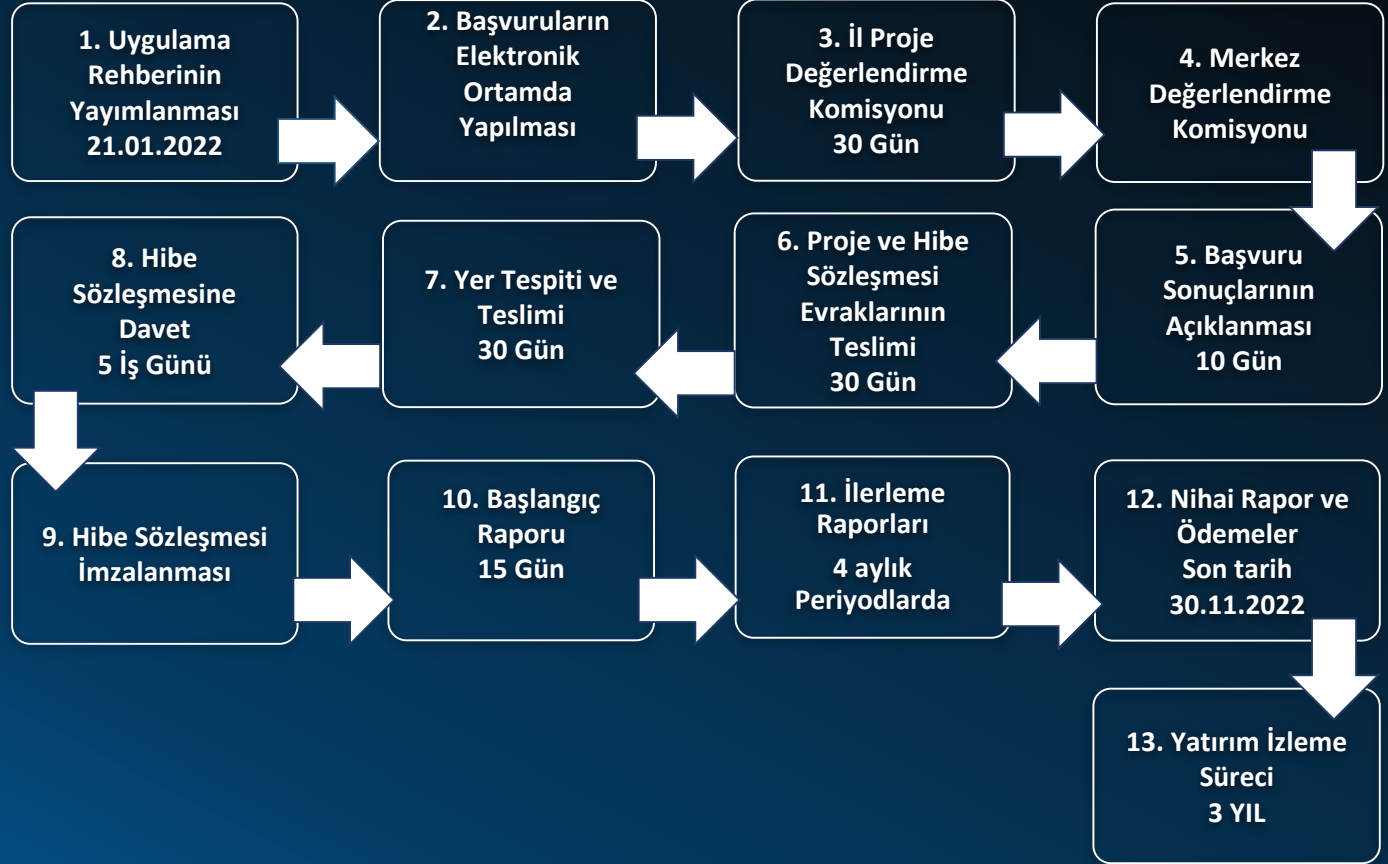
KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARININ DESTEKLENMESİ PROGRAMI (KKYDP)

- 4. Dönem (2021-2025) Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar ve Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesine İlişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı 28.07.2020 tarih ve 31199 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanmıştır. Böylece 2021-2025 yıllarını arasında yürütülecek programda desteklenecek ana konu başlıkları belirlenmiş ve beş yıllık destekleme politikası oluşturulmuştur.
- Bu kapsamda Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında **Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi** Hakkında Tebliğ (Tebliğ No:2020/24) 21.11.2020 tarih ve 31311 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2020/24 No.lu Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2022/1) ise 21/1/2022 tarihli ve 31726 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında **Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi** Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25) 21.11. 2020 tarihli ve 31311 sayılı Resmi Gazete 'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2020/25 No.lu Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2022/2) ise 21/1/2022 tarihli ve 31726 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

KIRSAL EKONOMİK ALTYAPI YATIRIMLARI İŞ AKIŞ ŞEMASI

1. Uygulama Rehberinin Yayımlanması
2. Uygulama Rehberinin yayım tarihinden itibaren 90 gün içerisinde elektronik ortamda başvurular yapılır.
3. Başvurular tamamlandıktan sonra projeler 30 gün içerisinde İl Proje Değerlendirme komisyonunca değerlendirilir ve sonuçlar Merkez Değerlendirme komisyonuna gönderilir.
4. İl Proje Değerlendirme Komisyonunca değerlendirilmiş başvurular Merkez Değerlendirme Komisyonunca da değerlendirilir. Hibe almaya hak kazanan projeler, sonuçları yatırımcılara tebliğ edilmek üzere İl Müdürlüklerine gönderilir.
5. Hibe almaya hak kazanan projeler İl Müdürlüklerince 10 gün içerisinde yatırımcılara tebliğ edilir.
6. Hibe almaya hak kazanan yatırımcılar kendilerine yapılan tebligatı takiben 30 gün içerisinde Proje ve Hibe Sözleşmesi evraklarını İl Müdürlüklerine teslim ederler.
7. Teslim edilen Proje ve Hibe sözleşmesi evraklarını inceleyen İl Müdürlükleri 30 gün içerisinde Yer Tespiti ve Teslimi için yatırım yerinde kontrolde bulunur.
8. Evraklarında ve yer tespiti ve teslimi kontrolleri sonucunda herhangi bir eksiği bulunmayan yatırımcılar 5 iş günü içerisinde sözleşme imzalamak üzere İl Müdürlüklerine resmi yazı ile davet edilir.
9. İl Müdürlükleri ve Yatırımcılar arasında Hibe Sözleşmesi imzalanır.
10. Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra 15 gün içerisinde İl Müdürlüklerince proje ile ilgili Başlangıç Raporu düzenlenir.
11. Proje aşamalarının takibi için 4 aylık Periyodlarda ilerleme raporları düzenlenir.
12. Projenin fiziki olarak tamamlanmasının ardından Nihai Rapor düzenlenir ve Hibe ödemeleri gerçekleştirilir. 2021-2022 yatırım dönemi için projelerin son tamamlanma tarihi 30.11.2022'dir
13. Yatırımın tamamlanmasını takiben 6 aylık periyodlarla 3 yıl boyunca yatırım İl Müdürlüklerince kontrole tabii tutulur.

EKONOMİK YATIRIMLAR İŞ AKIŞ ŞEMASI

1. Uygulama Rehberinin Yayımlanması
2. Uygulama Rehberinin yayım tarihinden itibaren 60 gün içerisinde elektronik ortamda başvurular yapılır.
3. Başvurular tamamlandıktan sonra projeler 30 gün içerisinde İl Proje Değerlendirme komisyonunca değerlendirilir ve sonuçlar Merkez Değerlendirme komisyonuna gönderilir.
4. İl Proje Değerlendirme Komisyonunca değerlendirilmiş başvurular Merkez Değerlendirme Komisyonunca da değerlendirilir. Hibe almaya hak kazanan projeler, sonuçları yatırımcılara tebliğ edilmek üzere İl Müdürlüklerine gönderilir.
5. Hibe almaya hak kazanan projeler İl Müdürlüklerince 10 gün içerisinde yatırımcılara tebliğ edilir.
6. Hibe almaya hak kazanan yatırımcılar kendilerine yapılan tebligatı takiben 30 gün içerisinde Proje ve Hibe Sözleşmesi evraklarını İl Müdürlüklerine teslim ederler.
7. Teslim edilen Proje ve Hibe sözleşmesi evraklarını inceleyen İl Müdürlükleri 30 gün içerisinde Yer Tespiti ve Teslimi için yatırım yerinde kontrolde bulunur.
8. Evraklarında ve yer tespiti ve teslimi kontrolleri sonucunda herhangi bir eksiği bulunmayan yatırımcılar 5 iş günü içerisinde sözleşme imzalamak üzere İl Müdürlüklerine resmi yazı ile davet edilir.
9. İl Müdürlükleri ve Yatırımcılar arasında Hibe Sözleşmesi imzalanır.
10. Hibe sözleşmesi imzalandıktan sonra 15 gün içerisinde İl Müdürlüklerince proje ile ilgili Başlangıç Raporu düzenlenir.
11. Proje aşamalarının takibi için 4 aylık Periyodlarda ilerleme raporları düzenlenir.
12. Projenin fiziki olarak tamamlanmasının ardından Nihai Rapor düzenlenir ve Hibe ödemeleri gerçekleştirilir. 2021-2022 yatırım dönemi için projelerin son tamamlanma tarihi 30.11.2022'dir
13. Yatırımın tamamlanmasını takiben 6 aylık periyodlarla 3 yıl boyunca yatırım İl Müdürlüklerince kontrole tabii tutulur.

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARINI DESTEKLEME PROGRAMI MAKİNE EKİPMAN DESTEKLERİ

19.02.2011 tarih ve 27851 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Yatırımlar ile Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararına (Karar No: 2011/1409) istinaden çıkarılan tebliğler ile KKYDP Makine ve Ekipman Alımlarının Desteklenmesi **01.01.2011 - 31.12.2015** tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. 2015 yılında söz konusu program sonlanmıştır.

Destek Türü	Proje Sayısı	Ödenen Hibe (TL)
Makine-Ekipman	261.147	₺993.220.021,24

2022 yılından itibaren Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında **Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi** Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25)'de değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Tebliğ No: 2022/2) ile 300.000 TL'ye kadar Makine ekipman alımı için %50 hibe desteği verilmesi uygulaması yeniden başlatılmıştır.

KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJESİ

Başvuru sayıları, ödenen hibe ve Yatırım tutarları

İli	TOPLAM BAŞVURU	UYGULANACAK PROJE SAYISI	SÖZLEŞME İMZALANMA SAYISI	ÖDEME YAPILAN PROJE SAYISI	ÖDENEN HİBE (Komisyon Dahil)	ÖZSERMAYE	TOPLAM YATIRIM
AMASYA	42	20	20	20	1.947.613	666.421	2.614.034
DÜZCE	51	25	25	25	2.486.462	461.958	2.948.420
İZMİR	49	25	25	25	2.465.019	647.465	3.112.484
MARDİN	71	30	28	28	2.799.358	438.480	3.237.838
TOPLAM	213	100	98	98	9.698.452	2.214.324	11.912.776

KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJESİ

81 ilde 2012 TUİK verilerine göre nüfusu 20 binden az olan yerleşim yerlerinde;

Üniversitelerin tarım, hayvancılık, gıda, su ürünleri ve ormancılık bölümlerinden lisans veya yüksek lisans/doktora mezunları ile ön lisans mezunu teknikerler tarafından uygulanacak olan; Bitkisel üretim, hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, yöresel ürünler ile tıbbi ve aromatik bitki üretimi ile bu ürünlerin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanmasına yönelik projeler destekleme kapsamındadır.

2020 Yılında **98 proje** sahibine **9,7 Milyon TL hibe desteği** ödemesi yapılmış ve **11,9 Milyon TL** tutarında **yatırımın** faaliyete geçmesi sağlanmıştır.

KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJESİ

Projenin 2022-2024 yılları arasında 81 ilde uygulanması için 1/6/2021 tarihli ve 4046 sayılı Cumhurbaşkanını Kararı, 24/12/2021 tarihli ve 31699 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2021/61 No.lu Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projelerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ yayımlanmıştır.

2022-2024 yılları arasında uygulanacak projelere **100 bin TL'ye kadar hibe** ödemesi yapılacaktır.

14.01.2022 – 28.02.2022 tarihi arasında başvurular alınacak ve **değerlendirmelerin ardından hibe sözleşmelerinin imzalanmasıyla uygulama süreci** başlayacaktır.

2022 yılı için **2.000 projeye 200 Milyon TL** hibe ödemesi hedeflenmektedir.

BEKLENEN SONUÇLAR

Program kapsamında 4 yıl boyunca (pilot uygulama yılı dahil) en az **6.100** sektörde eğitim görmüş **kalifiye girişimci/işgücü istihdamı** sağlanacak.

Zirai, hayvansal, su ürünleri, gıda ve orman faaliyetlerin **mesleki yeterliliği olan kişiler tarafından yürütülmesi teşvik edilecek.**

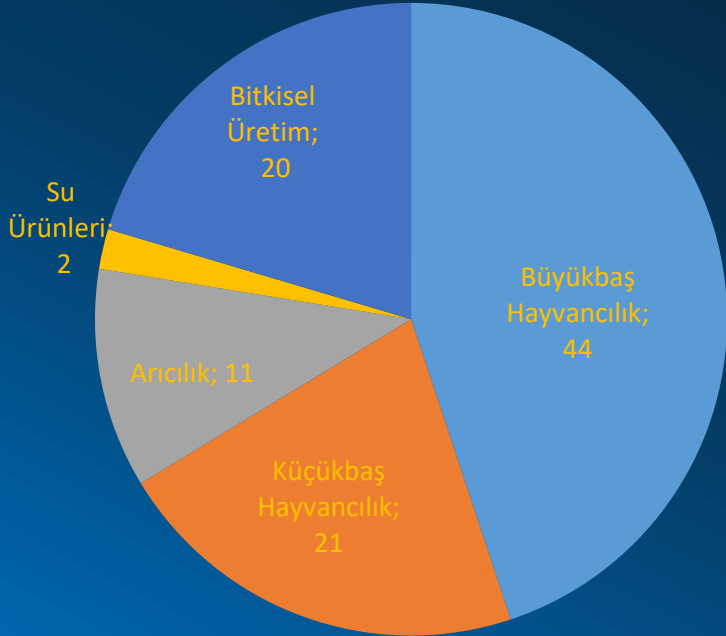
Tarımsal üretimde **miktar, kalite ve hasıla artışı** sağlanacak.

Sektörde eğitim görmüş kalifiye işgücü ile uygulanacak projelerin, **kırsalda faaliyet yürüten kişilere örneklik/önderlik teşkil etmesi** sağlanacak.

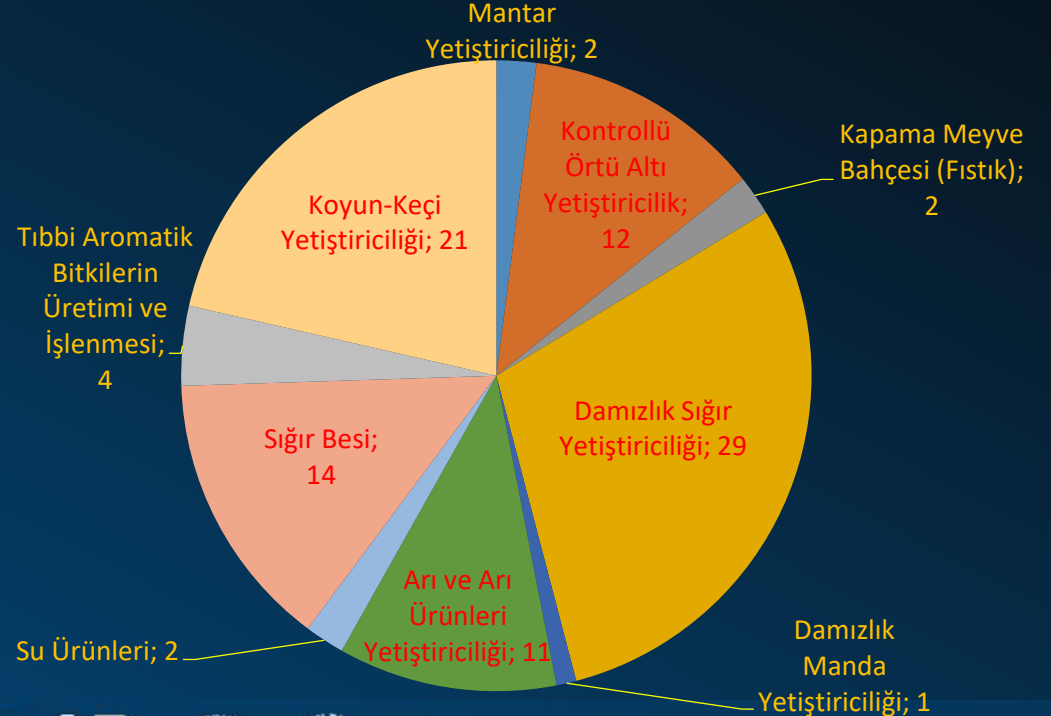

KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJESİ (2020 Yılı Uygulamaları)

Proje Ana Konularına Göre Dağılım

Proje Alt Konularına Göre Dağılım

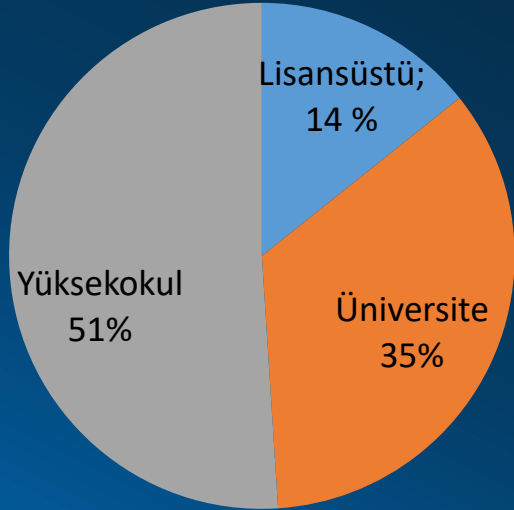

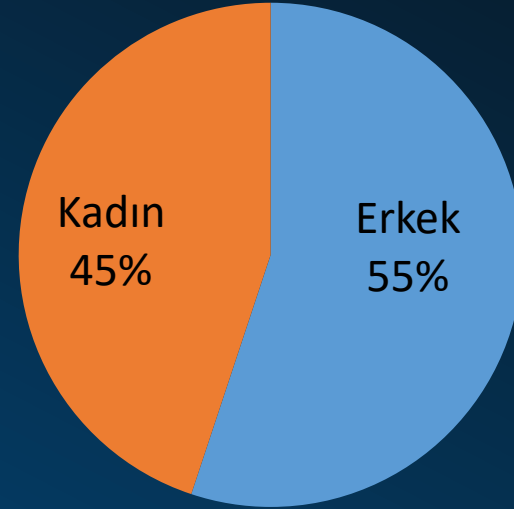

KIRSAL KALKINMADA UZMAN ELLER PROJESİ (2020 Yılı Uygulamaları)

Eğitim Durumuna Göre Dağılım

Cinsiyete Göre Dağılım

LİSANSLI DEPOCULUKTA KİRA, İLAVE KİRA, NAKLİYE VE ANALİZ ÜCRETİ DESTEĞİ

Amacı; Depolamaya uygun nitelikteki hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, zeytinyağı ve kuru kayısı gibi standardize edilebilen tarım ürünlerinin, standartları belirlenerek, lisanslı depo işletmelerine ait depolarda, emniyetli ve sağlıklı koşullarda depolanmasına ve bu ürünlerin ticaretinin ürün senetleri vasıtasıyla yapılmasına yardımcı olmaktadır.

30/09/2014 tarih ve 2014/6849 sayılı «Tarımsal Ürünlerin 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu Çerçevesinde Lisans Alarak Faaliyet Gösteren Depolarda Muhafaza Edilmesi Halinde Kira Destekleme Ödemesi Yapılmasına İlişkin Karar'a dayanılarak 2014 yılından itibaren Lisanslı depolar ile ilgili; **kira ücreti** destekleme ödemeleri başlamıştır.

27/10/2018 tarihli ve 30578 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan **2018/38 sayılı tebliğ** ile 2018 yılı hasat döneminden başlamak üzere **ilave kira, nakliye ve analiz ücreti** desteği verilmeye başlanmıştır.

22/06/2021 tarih ve 31519 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan **4093 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile; Lisanslı Depolara ödenen kira desteği kaldırılmıştır.**

14/11/2021 tarih ve 31659 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan **Lisanslı Depolarda Muhafaza Edilen Tarımsal Ürünler İçin Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (2021/30)** gereğince Ürünlerini lisanslı depolarda muhafaza eden ÇKS/TÜKAS'a kayıtlı üreticilere tabloda belirtilen miktarda, **kira, nakliye ve analiz ücreti** desteği **verilmesine devam edilmektedir.**

LİSANSLI DEPOCULUK DESTEKLERİNDE FİYATLANDIRMA

Ürün	Kira ücreti (TL/Ton/Ay)	Nakliye Ücreti (TL/Ton)	Analiz ücreti (TL/Analiz)	Desteklemeye Tabi Nakliye Miktarı (ton)
Buğday, Arpa, Yulaf, Çavdar, Mısır, Çeltik, Pirinç	6	25	25	30
Mercimek, Nohut, Fasulye, Bezelye, Soya	8	25	25	30
Ayçiçeği	10	25	25	30
Pamuk	25	25	12	30
Fındık	15	100	6	7,5
Antepfıstığı	30	100	25	7,5
Kuru kayısı, Kuru üzüm	30	100	50	7,5
Zeytin, Zeytinyağı	15	25	15	30

ÇKS/TÜKAS'a kayıtlı üretici ve üretici örgütlerine Tabloda belirlenen miktar ve üst tonajlarda destekleme ödemesi yapılacaktır.

LİSANSLI DEPOCULUKTA KİRA DESTEĞİ

- Bakanlığımızca çıkarılan «*Lisans Alarak Faaliyet Gösteren Depolarda Muhafaza Edilen Tarımsal Ürünler İçin Kira Destekleme Ödemesi Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2014/62)*» gereği, lisanslı depo işletmelerine, **2014 yılından 2021 yılına kadar üçer aylık dönemler halinde 320,5 Milyon TL kira desteği ödemesi yapılmıştır.**

Ödeme Yılı	Yapılan Ödeme (TL)
2014-2017	38.373.995
2018	52.492.341
2019	66.190.589
2020	107.641.328
2021	55.835.786
TOPLAM	320.534.039

LİSANSLI DEPOCULUKTA İLAVE KİRA, NAKLİYE VE ANALİZ ÜCRETİ DESTEĞİ

- ❖ ÇKS'ye kayıtlı üreticiler ile üretici örgütlerine; her üretim yılına ait ürün için **en fazla altı ay süre** ile kira, nakliye ve analiz ücreti desteği verilmektedir.
- ❖ Kira, nakliye ve analiz ücreti destekleme ödemeleri en az **yılda iki defa** yapılır.
- ❖ 2019 da başlayan destekler ile 2021 yılına kadar 126,4 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

LİSANSLI DEPOCULUK KİRA, NAKLİYE VE ANALİZ ÜCRETİ DESTEKLERİ

YILLAR	Ödenen Destek (TL)
2019	35.441.401
2020	59.958.259
2021	30.980.798
TOPLAM	126.380.458

BAKANLIĞIMIZ BÜTÇESİNDEN DÜŞÜK FAİZLİ KOOPERATİF KREDİLERİ

1967 yılından beri «*Tarımsal Amaçlı Kooperatiflere Kullanılacak Kredilere İlişkin Yönetmelik*» kapsamında uygulanan projelere Bakanlık bütçesinden kredi kullanılmakta iken, **2015 yılından itibaren ödenek kodu kaldırılmıştır. 1990-2017 yılları arasında** uygulanan projeler için, **1.739 kooperatife Bakanlığımız kaynaklarından nominal fiyatlarla toplam 1.24 Milyar TL kredi kullanılmıştır.**

Bugüne kadar; **400 Kooperatif borcunu ödemiştir.** (Ana para: 500 Milyon TL, Faiz+Temerrüt Faizi: 350 Milyon TL, olmak üzere) **Toplam Ödenen Para: 850 Milyon TL (TC Ziraat Bankası verileri),**

Muaccel duruma düşen tarımsal amaçlı kooperatif ve ortakları için zaman zaman borç yapılandırma ve erteleme yapılması amacıyla kanunlar çıkarılmıştır.

Kanun Yılı	Kanun Sayısı	Yararlanan Ortak/tüzel Sayısı	Yapılan Tahsilat Miktarı
2011	6111	8.357	41.360.000
2013	6456	11.302	11.044.000
2016	6736	11.099	33.000.000
2017	7020	1.917	3.374.000
2020	7256	11.307	503 Milyon (Yapılandırılan)

BAKANLIĞIMIZ BÜTÇESİNDEN DÜŞÜK FAİZLİ KOOPERATİF KREDİLERİ

Son olarak 17.11.2020 tarih ve 31307 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 7256 Sayılı Kanunun 4. Maddesi 13 fıkrasına istinaden Yapılandırma uygulaması yapılmıştır.

Son Başvuru Tarihi : 01.02.2021

Sözleşmelerin Sisteme Girişi : 30.06.2021 (Bankadan veri alınması geciktiği için uzatılmıştır.)

Sözleşme Son Onaylama Tarihi : 30.11.2021

İlk Taksit Ödemesi : 30.11.2021

7256 Sayılı Kanun gereği yapılan yapılandırma ile 740 Milyon TL alacak %3 faiz ile geri ödenecek olup %9 temerrüt faizinden vazgeçilmiştir.

Yeni Kanun düzenlemesinden yararlanacak ortak sayısı ile Hazineye geri dönüşü sağlanacak para miktarı hedefi aşağıdadır.

Muaccel olan Kooperatif Sayısı : 1.342

Muaccel olan ortak/tüzel kişi : 33.000

Muaccel olan Borç Miktarı : 740 Milyon TL,

01.01.2021 itibariyle Sisteme Girilen Başvuru Sayısı: 11.307'dir. Yapılandırılan borç tutarı 503 Milyon TL'dir

Kredi dönüşlerinin anlık takibi için Ziraat bankası ile arayüz çalışmaları devam etmekte olup, Bakanlığımız Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı tarafından yazılan programla Bankadan günlük ödeme bilgileri alınmaya başlamıştır.

2022 YILI HEDEFLERİMİZ

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı Kapsamında;

- 14.1 Etap ve önceki etaplardan kalan/devam eden projeler ile ilgili **yükümlülüğünü yerine getiren yatırımcılara hibe ödemeleri** yapılacaktır. (2022 yıl başından beridir 52,5 Milyon TL hibe ödemesi yapılmıştır.)
- 14.2 Etap kapsamında başvuruları değerlendirilerek hibe desteği verilecek projeler belirlenecektir.
- 14. 2 Etap kapsamında başvurusu uygun görülen ve hibe sözleşmesi imzalayan yatırımcılardan **yükümlülüğünü yerine getirenlere hibe ödemesi** yapılacaktır. 1,3 Milyar TL ödenek tahsis edilmiştir.
- Uygulanan projelerle ilgili **yerinde kontroller** yapılacaktır.
- Hibe programı ile ilgili olarak sonradan belirlenecek tarihlerde **eğitim ve değerlendirme toplantıları** yapılacaktır.
- Yeni Etap Uygulamaları ile Mevzuat hazırlanacaktır.

2022 YILI HEDEFLERİMİZ

Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi kapsamında;

- 81 ilimizde uygulanacak olan projeler için yükümlülüğünü yerine getiren proje sahiplerine hibe ödemeleri yapılacaktır.
Başvurular 28 Şubat 2022 tarihine kadar alınacaktır.
- Uygulanan projelerin **yerinde kontrolleri** yapılacaktır.
- 2023 yılı uygulamaları için mevzuat düzenleme çalışmaları yapılacaktır.
- Uygulanan projelerle ilgili **eğitim ve değerlendirme toplantıları** yapılacaktır.

Lisanslı Depoculuk Desteklemeleri kapsamında;

- Cumhurbaşkanı Kararına istinaden çıkarılan Tebliğ ile ÇKS'ye kayıtlı üretici/üretici örgütlerine kira, nakliye ve analiz ücreti desteklemesine devam edilecektir.
- Çalışmalarla ilgili **yerinde inceleme, eğitim ve değerlendirme toplantıları** yapılacaktır.

Kooperatif Kredileri Takibi konusunda;

- Borç takip işlemleri, muacceliyet oluru alınması, borç kapatma ve muacceliyetten çıkarma işlemleri yapılacaktır.
- Ziraat Bankası ile entegrasyon için ara yüz çalışmaları tamamlanacaktır.
- Konu ile ilgili yerinde inceleme, eğitim ve değerlendirme toplantıları yapılacaktır.
- 7256 Sayılı Kanun gereği borç yapılandırması işlemleri tamamlanacaktır.
01.01.2022 Sisteme Girilen Başvuru Sayısı: **11.307** Yapılandırılan borç miktarı **503 Milyon TL**

T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI

Teşekkür Ederim

Muharrem SATAR
Çalışma Grup Sorumlusu

Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
Değer Katar

